

Skolverket

Yttrande över förslag till föreskrifter om vilka kurser enligt ämnesplaner som motsvaras av nivåer i ämnen enligt ämnesplaner

Regelrådet noterar att Skolverket baserat sin konsekvensutredning på förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Regelrådet erinrar att den nya konsekvensutredningsförordningen (förordning (2024:183) om konsekvensutredning trädde i kraft den 6 maj 2024. I övergångsbestämmelserna till förordningen anges bland annat att förordningen inte ska tillämpas för kommittéer och särskilda utredare som tillkallats före ikraftträdandet men i och med att Skolverket är en förvaltningsmyndighet skulle bilagd konsekvensutredning utgått från den nya förordningen. Den korta tiden som förflutit mellan den nya konsekvensutredningsförordningens ikraftträdande och att det därmed går att anta att Skolverket påbörjat arbetet med konsekvensutredningen innan detta datum gör att Regelrådet kommer att ha överseende med att remitterad konsekvensutredning utgår från den tidigare gällande förordningen.

Sammantagen bedömning Bristfällig

I remissen anges att Skolverket avser meddela föreskrifter om i vilka fall kurser enligt de ämnesplaner som gäller för utbildning som påbörjats före den 1 juli 2025 motsvaras av nivåer i ämnen enligt ämnesplaner som gäller för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025.

I konsekvensutredningen anges att föreskrifterna berör gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning (komvux) på gymnasial nivå och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå (uppräknade skolformer kommer härnäst benämnas *berörda skolformer*).

De föreslagna föreskrifterna anges vara tänkta att tillämpas vid bedömning av om kurser motsvaras av nivåer i ämnen i de fall en sådan bedömning ska göras enligt skolförfattningarna.¹ Föreskrifterna uppges komma att ha flera olika tillämpningsområden, bland annat vid bedömning av om kurser och nivåer i ämnen kan ingå tillsammans i examensbevis, studiebevis och komvuxbevis samt vid bedömning av om ett betyg på en överliggande nivå ska omfatta av lägre nivåer i ämnet när eleven har ett godkänt betyg på en kurs som motsvarar en lägre nivå under perioden 1 juli 2025–30 juni 2030.

Avseende förslaget bakgrund uppges att riksdagen den 23 februari 2022 fattade beslut om propositionen *Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper* (prop. 2021/22:36). Beslutet innebär bland annat att ämnesbetyg ska ersätta kursbetyg inom berörda skolformer. Som en konsekvens av införandet uppges att vissa elever under sin studietid kommer att läsa i både det kursutformade- och ämnesutformade systemet.

¹ Lag (2022:147) om ändring i skollagen (2010:800), förordning (2023:654) om ändring i gymnasieförordningen (2010:2039), förordning (2023:655) om ändring i förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning och förordning (2023:656) om ändring i förordningen om vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år och statsbidrag för sådan utbildning.

Skolverket bedömer att det är nödvändigt att ta fram föreskrifter om vilka kurser som motsvaras av nivåer i ämnen för att underlätta tillämpningen av övergångsbestämmelserna, vilket uppges motivera föreliggande förslag.

Avseende förslaget tillämpning anförs bland annat att om en elev har fått ett betyg på en kurs och ett betyg i ett ämne på en nivå som motsvarar kursen ska det högsta av dessa betyg tas med i examens-, komvux- eller studiebeviset.

Förslagsställaren anger också att erfarenheter av tidigare övergångar mellan gamla och nya system har visat att den administrativa bördan i en övergång ofta kan uppfattas som stor. Skolverket har därför en intention att kunna underlätta övergången med stöd till de berörda. Även en nationell likvärdighet i bedömningarna framhålls som en motivation till förslaget.

Avseende alternativ till den föreslagna regleringen anges att Skolverket bedömer att det inte finns några alternativa lösningar. Om någon reglering inte kommer till stånd bedömer Skolverket att det skulle innebära att rektorerna själva måste göra bedömningen av vilka kurser och nivåer i ämnen som motsvarar varandra, vilket uppges kunna bli alltför betungande, samtidigt som det medför en risk att bedömningar skiljer sig åt.

Gällande vilka som påverkas av förslagen anges att Skolverkets förslag berör huvudmän för berörda skolformer. Förslaget uppges också beröra Kriminalvården och enskilda utbildningsanordnare som tillhandahåller utbildning motsvarande komvux samt utbildning som bedrivs av Statens institutionsstyrelse (SiS) motsvarande gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola. Förslaget uppges även beröra elever, lärare och annan pedagogisk personal, rektorer, administratörer och studie- och yrkesvägledare som arbetar i de berörda skolformerna. Konsekvensutredningen innefattar detaljerad information om antal elever, skolenheter och kommunala- respektive enskilda huvudmän som berörs. Detta är positivt.

Avseende vilka kostnadsrämsiga konsekvenser förslaget kan komma att medföra anger förslagsställaren att bedömningen gjorts att förslaget inte kommer att innebära några kostnadsrämsiga konsekvenser men att det inte kan uteslutas att ämnesbetygsreformen i stort kan innebära ett utökat behov av studie- och yrkesvägledning eller ökade kostnader på grund av ändringar i administrativa system. Det uppges även att administratörer inom de berörda skolformerna kommer att få ett omfattande arbete med att anpassa verksamheterna till det nya systemet, framför allt under den tid de två system kommer att samexistera. Att gymnasial utbildning behöver hantera parallella system uppges vara en konsekvens av ämnesbetygsreformen. Förslagen om att i föreskrifter fastställa motsvarigheter mellan kurser och ämnesnivåer anges vara tänkt att stödja verksamheterna i det arbetet.

I propositionen om ämnesbetyg² redogjordes för konsekvenser av ämnesbetygsreformen. Skolverket bedömer att förändringarna får vissa konsekvenser för kommuner och regioner i egenskap av huvudmän för utbildningen. Det kommer bland annat att innebära behov av att se över bemanning i samband med ett utökat behov av studie- och yrkesvägledning samt att se över organiseringen av utbildningarna och planera för implementering. Det uppges dock att remitterad konsekvensutredning fokuserar på de konsekvenser som följer av Skolverkets förslag, det vill säga inte reformen i stort. Skolverket bedömer att förslagen till föreskrifter underlättar den mer komplexa studieplaneringen som följer av reformen.

² Prop. 2021/22: 36 Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper

Informations- och implementeringsinsatser samt stöd uppges komma att riktas till såväl huvudmän som enskilda utbildningsanordnare.

Skolverket gör bedömningen att förslaget inte medför effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Regelrådet kan konstatera att konsekvensutredningen saknar en beskrivning av vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än nödvändigt, samt hur och när förslaget ska utvärderas. Förslaget remitterades till Regelrådet efter att den nya förordningen om konsekvensutredningar (SFS 2024:183) trädde i kraft, varför sådan information borde funnits med i konsekvensutredningen.

Regelrådet instämmer i förslagsställarens bedömning att förslaget, om än marginellt, kan bidra till att förenkla övergången från kursutformade betyg till ämnesbetyg. Även om förslaget medför administrativa förenklingar kräver dock såväl förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning som förordning (2024:183) om konsekvensutredningar att kostnader (7 § 3 p, respektive 7 § 1 p.) att en beräkning av sådana kostnader redovisas. Remitterad konsekvensutredning saknar sådan beskrivning, vilket är en brist. Regelrådet inser dock att orsaken till att kostnader inte har kunnat beräknas skulle kunna vara en följd av att kostnadsberäkningar till ämnesbetygsreformen saknas, vilket gör det svårt att uppskatta möjliga kostnadsbesparingar. Om så är fallet borde dock ett resonemang om detta funnits med i konsekvensutredningen.

Regelrådet finner sammantaget att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i:

- Ekonomistyrningsverkets [Stöd för konsekvensutredning och konsekvensanalys](#)
- Tillväxtverkets [Handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 29 maj 2024.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Hans Peter Larsson, Helena Fond, Lennart Renbjör och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Stig-Dennis Nyström

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Stig-Dennis Nyström
Föredragande

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Sammanställning av bedömningar per delaspekt

Delaspekt	Godtagbar
Problembeskrivning och syfte	Ja
Nollalternativet	Ja
Alternativa lösningar	Ja
Antal berörda företag	Ja
Storlek på berörda företag	Ja
Berörd bransch	Ja
Effekter för företagens kostnader	Nej
Effekter för företagens intäkter	Nej
Påverkan på konkurrensen	Nej
Påverkan på små företag	Nej
Åtgärder för att begränsa kostnader	Nej
Tidpunkt för ikraftträdande	Ja (tydligt redovisad)
Behov av informationsinsatser	Ja
Utvärdering av förslaget	Nej
Överensstämmelse med EU-rätten	Ja